

LÅNGSIKTIG FINANSIERING AV SKOLA, VÅRD OCH OMSORG

Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag till budget för Ragunda kommun 2024 - 2026

Socialdemokraterna

Innehållsförteckning

Långsiktig finansiering av skola, vård och omsorg.....	3
Finansiella mål	4
Mål och direktiv	4
Skattesats	4
Förutsättningar	5
Ekonomi och fastigheter	5
Underlag och strategier	5
Befolkning	6
Investeringar/investeringsstrategi	8
Samverkan.....	8
Prioriteringar	9
Barn och utbildning.....	9
Stöd och omsorg.....	9
Föreningsliv och civilsamhälle	10
Näringsliv och arbetsmarknad	11
Klimatomställning.....	12
VA, avfall & miljö.....	12
Infrastruktur.....	12
Mål barn och utbildning.....	14
Mål stöd och omsorg.....	14
Mål föreningsliv och civilsamhälle	14
Mål näringsliv och arbetsmarknad	15
Mål klimatomställning.....	15
Mål VA, avfall och miljö.....	15
Mål infrastruktur	15
Övriga mål.....	15
Budgettabeller	16
Resultatbudget	16
Driftbudget	17
Avvikelse 2024 mot kommundirektörens förslag	18

Långsiktig finansiering av skola, vård och omsorg

Ragunda kommun befinner sig i en ekonomiskt mycket utsatt position. Efter år av bristfällig styrning, ledning och uppföljning, bristfälliga upphandlingar och överinvesteringar har kommunen nu hamnat i ett läge där man riskerar uppta lån för att finansiera driften av de kommunala verksamheterna. Långsiktigt är detta ohållbart. Tillsammans måste politiken, verksamheterna och fackförbunden hitta hållbara vägar framåt för en god ekonomisk hushållning. Ragunda kommun måste långsiktigt uppvisa överskott för att åter igen få en stark likviditet och utrymme att göra nödvändiga investeringar utan att riskera för stora ränteutgifter. Detta måste göras utan att kvaliteten i de kommunala kärnverksamheterna blir lidande och utan att arbetsmiljön försämras för den personal som dagligen utför samhällsviktiga uppgifter.

Ragunda kommun kan möta de stora utmaningar kommunen står inför. Genom att lokalt hitta kreativa lösningar och under en kortare period öka uttaget ur kommunens egen skog kan utrymmet ges för att arbeta fram förslag som minskar kommunens totala kostnader och samtidigt ökar kvaliteten i de tjänster kommunen är ålagd att tillhandahålla medborgarna. Det kommer innebära att Ragunda kommun slutar med vissa verksamheter för att kunna fortsätta med andra. Nödvändiga prioriteringar måste göras och Ragunda kommun kommer behöva organisera sig på ett annat sätt i framtiden.

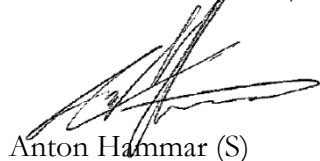
Hur Ragunda kommun ska förändras för att möta de kommande åren måste arbetas fram tillsammans med de kommunala verksamheterna, tillsammans med fackförbund och tillsammans med medborgarna. Nuvarande regering har med all önskvärd tydlighet visat att skattesänkningar kommer gå före finansieringen av kommuner och regioner och Ragunda kommun, tillsammans med fler kommuner, kommer se lägre generella statsbidrag och färre riktade statsbidrag än tidigare. Detta tillsammans med den oansvariga ekonomiska politik som förts lokalt under ett antal år har skapat behovet av att kraftigt förändra hur kommunen är organiserad samt vilka uppgifter kommunen ska utföra. Ska vi lyckas hitta tillbaka till en god ekonomisk hushållning är det av yttersta vikt att genomförbara, realistiska och förankrade förslag läggs på styrelsens och fullmäktiges bord.

Trots den dystra ekonomiska situationen måste kommunen fortsatt arbeta för utveckling. Ska vi lyckas vända den negativa trenden krävs inflyttning och arbete. Ska vi långsiktigt finansiera välfärden är det avgörande att alla som kan arbeta också gör det. Näringslivet måste få rätt förutsättningar för att finnas kvar, utvecklas och etableras i vår kommun. Endast så garanteras de intäkter som krävs för att finansiera de verksamheter vi alla någon gång i livet behöver.

Ska vi lyckas attrahera fler till Ragunda krävs också en meningsfull fritid. Genom satsningar på föreningslivet vill vi säkerställa ett fortsatt starkt civilsamhälle som driver utvecklingen framåt.

Vi väljer att hålla kvar i de tre prioriterade områdena vi slog fast i valrörelsen men inser att prioriteringar måste göras för att möta de ekonomiska utmaningar kommunen står inför. Därför väljer vi att under 2024 prioritera barn och utbildning, stöd och omsorg samt föreningsliv.

Hammarstrand den 16/10

Anton Hammar (S)

Oppositionsråd Ragunda kommun

Finansiella mål

Ragunda kommun ska i enlighet med kommunallagen nå god ekonomisk hushållning, både ur ett finansiellt perspektiv och ur ett verksamhetsperspektiv. Verksamheter ska bedrivas på ett kostnadseffektivt vis och det ska finnas ett tydligt samband mellan kvalitet, effekt och resurs. De mål som sätts och de extra resurser som skjuts till i verksamheterna ska alltid gå att följa upp. God ekonomisk hushållning innebär också att varje generation ska bära sina egna kostnader för de välfärdstjänster som nyttjas. Kommunen ska varje år ha en ekonomi i balans där kostnader inte överstiger intäkter.

Värdet i att år efter år nå en ekonomi i balans och se till att verksamheten når ett överskott är att skapa förutsättningar för kommunen att långsiktigt finansiera ny- och reinvesteringar, långsiktigt finansiera pensionsåtaganden samt en beredskap för oförutsedda kostnader.

Dock befinner sig Sveriges kommuner och regioner i ett extraordinärt läge. Inflationstakten avtar något under mitten och slutet av 2023 men är fortsatt hög, löneutvecklingen under 2023 och 2024 beräknas uppgå till dryga 7% och Sverige har i dagsläget en regering som i både höstbudget och vårbudget väljer att lägga landets reformutrymme på skattesänkningar i stället för investeringar i vår gemensamma välfärd. Exempelvis är ökningen av generella statsbidrag 2023 ca 4 gånger lägre än det egentliga behovet och detsamma går att säga om tillskotten för 2024.

Mot denna bakgrund gör vi bedömningen att det inte kommer vara möjligt, eller önskvärt ur ett verksamhetsperspektiv, för kommunen att nå ett överskott om 2% årligen under innevarande mandatperiod.

Trots det besvärliga ekonomiska läge Ragunda kommun befinner sig i gör vi bedömningen att skattesatsen ska lämnas oförändrad för 2023. Ragunda kommun kan, med rätt prioriteringar, nå en budget i balans utan skattehöjning. Det vore heller inte önskvärt för Ragundas konkurrenskraft att höja en redan hög kommunalskatt.

För att långsiktigt säkra en ekonomi i balans och för att säkerställa att kommande generationer inte bär skulderna av tidigare vill vi se en självfinansieringsgrad av kommunens nyinvesteringar under en 3-årsperiod på minst 40%. Soliditeten ska även utvecklas i positiv riktning och öka mot föregående år.

Mål och direktiv

- Ragunda kommun frångår 2%-målet under de kommande två åren men ska nå överskott om minst 400 000 kronor 2024, 1% överskott 2025 och från och med 2026 ska överskottet vara minst 2%.
- Självfinansieringsgraden av kommunens nyinvesteringar ska under en treårsperiod vara minst 40%.
- Soliditeten ska öka mot föregående år.
- Kommunens avtalstrohet inom befintliga upphandlingsområden ska uppgå till minst 95% och kommunen ska inte drabbas av några viten till följd av missade upphandlingar.

Skattesats

- Kommunalskatten lämnas oförändrad och fastslås till en nivå om 23,22 kronor.

Förutsättningar

Ekonomi och fastigheter

Kommunen ska leverera högkvalitativ skola, vård och omsorg till medborgarna. För att lyckas med den uppgiften är det av yttersta vikt att kommunen hushållar med personella och ekonomiska resurser.

Kommunens fastighetsbestånd ska dimensioneras efter samtida och framtida behov för de grundläggande verksamheterna men också finnas till för att skapa utveckling och inkomster för kommunen. Ragunda kommun ska genom Ragunda bostäder erbjuda ett välskött lägenhetsbestånd som möjliggör för fler att bo kvar och flytta till kommunen. Genom en mångfald av boendeformer ges fler möjlighet att bo på ett sådant sätt som passar dem i den fas de befinner sig i livet. En fastighetsförsörjningsplan ska tas fram för att fastställa vilka fastigheter kommunen har ett samtida och framtida behov av. För de fastigheter som bedöms behövas ska en fastighets- och underhållsplan tas fram. Fastigheter som kommunen ej bedömer sig ha ett samtida eller framtida behov av eller fastigheter som ej bedöms kunna generera intäkter eller skapa utvecklingsmöjligheter kan avyttras. Fastigheter som bedöms ha ett stort värde för medborgarnas aktiviteter och det lokala föreningslivet ska värnas från avyttring.

Fastighetsförsörjningsplan samt fastighets- och underhållsplan ska ligga till grund för framtida investeringsplaner. I de fall fastigheter bedöms vara föremål för avyttring ska konsekvensanalyser beskriva avyttringens eventuella konsekvenser för kommunen och dess invånare.

Underlag och strategier

De beslut som fattas av kommunen ska vara underbyggda av gedigna underlag och ta sin utgångspunkt i de strategier och dokument kommunen antagit. Genom långsiktiga styrdokument och strategier skapas förutsägbarhet för medborgare, företag och den egna verksamheten samt förutsättningar för en långsiktigt hållbar kommunal ekonomi.

Under mandatperiodens första hälft måste, utöver fastighetsförsörjningsplan och fastighets- och underhållsplan, strategier för kommunens framtida struktur tas fram.

Den digitala omställningen i samhället går fortare för varje år och ny teknik kommer dagligen som, med rätt implementering, kan underlätta vardagen för medborgare, brukare och den egna organisationen. En strategi för implementering och användande av välfärdsteknik ska tas fram under 2024.

Vidare behöver kommunen se över strukturen för särskilda boenden vad gäller fördelning av platser och lokalbehov. En utredning ska under mandatperioden göras för att leverera underlag för framtida beslut. Utredningen ska se över befintlig boendestruktur samt lämna förslag på hur en framtida struktur ska se ut. Utredningen ska beakta de äldres vilja att i så stor utsträckning som möjligt kunna leva i det område den äldre har anknytning till samt se över vilka boendeformer som krävs för att åstadkomma detta. Utredningen ska belysa hur kommunen bäst säkerställer kompetensförsörjningen samt hur boendestrukturen bör utformas för att säkerställa rätt kompetens för de olika insatser som krävs. Utredningen ska ta hänsyn till den demografiska utvecklingen samt lämna förslag som är långsiktigt, socialt och ekonomiskt hållbara för att säkerställa en fortsatt tillgång till äldreboenden och äldreboendevård av hög kvalitet.

Under föregående mandatperiod genomfördes en skolutredning. Utredningen lyfter fram flera förslag på framtida skolstruktur. Barn- och utbildningsavdelningen har tagit det arbetet vidare och lagt fram förslag på framtida skolstrukturer och presenterat vilka konsekvenser olika vägval får.

Utredningen måste nu behandlas politiskt och viktiga avväganden måste göras innan beslut kan fattas. En ny skolstruktur måste vara väl förankrad hos medborgarna och vara långsiktigt hållbar.

Befolkning

Nedan presenteras statistik som visar på aktuell befolkning på kön och ålder, befolkningsförändring fram till idag och slutligen en prognos för hur det kan se ut om fem år i kommunen.

Tabell 1. Kommunens demografiska sammansättning fördelat på kön och ålder

		2022-11-09	2021-11-16	2020-09-22
0–6 år	Totalt	341	347	338
	Kvinnor	172	178	172
	Män	169	169	166
7–10 år	Totalt	238	231	231
	Kvinnor	120	111	112
	Män	118	120	119
11–17 år	Totalt	388	383	369
	Kvinnor	196	202	193
	Män	192	181	176
18–65 år	Totalt	2 704	2 710	2 708
	Kvinnor	1 294	1 285	1 277
	Män	1 410	1 425	1 431
65–80 år	Totalt	1 071	1 090	1 114
	Kvinnor	520	501	514
	Män	551	589	600
80 år <	Totalt	440	452	449
	Kvinnor	246	267	265
	Män	194	185	184
Antal invånare totalt		5 182	5 213	5 209

Källa: Invånardata Skatteverket 2022-11-10

Vid mättilfället har Ragunda kommun 5 182 folkbokförda invånare enligt Skatteverket. Det innebär att antalet kommuninvånare har sjunkit med ungefär 0,6 % jämfört med förra året och med 0,5 % från år 2020. Den främsta skillnaden i demografisk sammansättning från år 2021 är bland den äldre befolkningen, inom ålderskategorin 65-80 år och bland personer över 80 år.

Tabell 2. Femårig befolkningsprognos

	Förväntat antal invånare 2022	Förväntat antal invånare 2027	Förändring 2022–2027 (%)
0–5 år	309	269	- 12,9 %
6–15 år	555	545	-1,8 %
16–19 år	190	200	5,3 %
20–44 år	1 247	1 188	-4,7 %

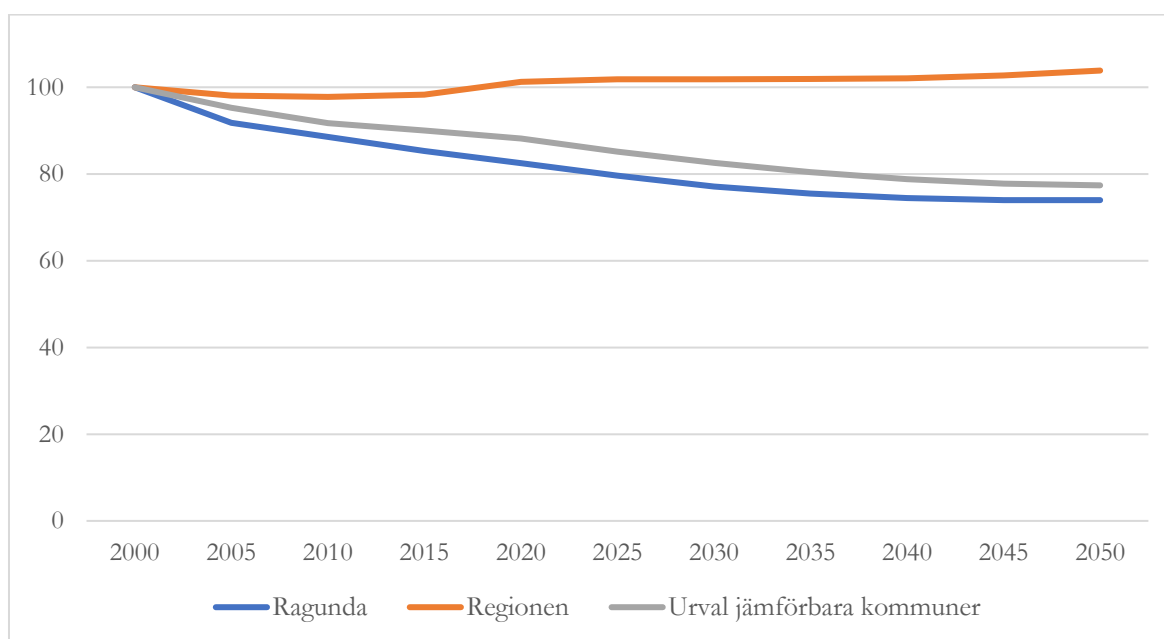
	Förväntat antal invånare 2022	Förväntat antal invånare 2027	Förändring 2022–2027 (%)
45–64 år	1 340	1 250	-6,7 %
65–84 år	1 309	1 308	-
85+	207	213	2,9 %
Totalt	5 157	4 957	-3,9 %

Källa: SCB befolkningsprognos folkmängd efter region, ålder och år (avrundat till beltal) hämtat 2022-11-10

Prognosen för befolkningsmängden i kommunen pekar på att invånarantalet fortsätter att minska på sikt. Siffrorna i tabellen nedan jämför det förväntade invånarantalet i Ragunda kommun år 2022 med det förväntade antalet invånare år 2027. Enligt SCBs statistik uppskattas kommunbefolkningen att minska med ungefär 3,9 % under kommande femårsperiod. Den största skillnaden mellan jämförelseåren syns bland åldersgrupperna förvärvsarbetande samt den yngre befolkningen och barn i skolålder.

Förändringar i kommunens demografiska sammansättning har konsekvenser för såväl skatteunderlag som efterfrågan på välfärdstjänster och medborgarservice. För att kommunen ska lyckas med att förverkliga visionen om ett växande Ragunda som vänt befolkningsutvecklingen till 2030 är ett långsiktigt perspektiv i all verksamhetsplanering och investeringar en förutsättning.

Diagram 1. Index befolkningsutveckling år 2000 – 2050

Källa: SCB befolkningsstatistik folkmängd och befolkningsprognos hämtat 2022-11-11

Diagram 1 visar trenderna i befolkningsutvecklingen från år 2000 till 2050 baserat på faktisk befolkningsmängd samt uppskattningar om befolkningsprognosen framgent. Basåret i indexet är befolkningsmängden år 2000. Linjerna representerar trenderna för Ragunda kommun, regionen samt ett urval av jämförbara kommuner. De jämförbara kommunerna som valts ut är 23 kommuner i Norrland som tillhör samma grupp som Ragunda kommun i Sveriges kommuner och regioners kommungruppsindelning.

Befolkningen i Ragunda kommun har krympt i en något högre takt än för kommunerna i jämförelsegruppen mellan åren 2010–2020, men på ett övergripande plan är trenderna likvärdiga. Regionen hade en negativ befolkningsutveckling i början av sekelskiftet men sedan å 2015 har trenden haft en svag positiv utveckling.

Baserat på dagens uppskattningar av befolkningsutvecklingen för kommande decennier prognostiseras den negativa trenden att vara ihållande både för Ragunda kommun och övriga norrländska landsbygdskommuner. På så vis kan kommunens befolkningsutveckling förstås vara en del av en övergripande strukturell samhällsutveckling för landsbygden snarare än något unikt för Ragunda kommun.

Investeringar/investeringsstrategi

Kommunen prioriterar de investeringar som är nödvändiga för att inte riskera en allt för stor framtida underhållsskuld.

I investeringsbudgeten för 2024 minskas antalet projekt kraftigt och projekten prioriteras i rangordning. Kommunen ska så långt det är möjligt ej uppta nya lån för investeringar. Lån kan upptas om det kan ledas i bevis att investeringen minskar kommunens driftskostnad i paritet med förväntad ränteutgift eller om investeringen bedöms ej kunna anstå och krävs för att fortsatt leverera välfärdstjänster.

Kommunen avsätter medel för medborgarförslag, initiativärenden och motioner då dessa många gånger är nydanande och hjälper att nå klimatmål och god ekonomisk hushållning.

Samverkan

Olika former av samverkan blir alltmer nödvändigt för att kommunen ska klara av sitt uppdrag. Detta gäller inte bara Ragunda kommun utan är verkligheten för stora delar av kommunsektorn. Med minskade statliga bidrag och ökade krav på verksamheten genom lagändringar och utökade direktiv blir det allt tuffare för kommuner att fullfölja sina skyldigheter. På så vis ser vi ett ökat behov av samverkanslösningar med såväl lokala som regionala aktörer inom både offentlig, privat och ideell sektor.

I dagsläget ingår kommunen i flera mellankommunala samverkan som antingen styrs genom avtal eller genom bildandet av nya organisationer. Att samverka med kringliggande kommuner inom områden som IT, administration och specialistkompetens har möjlighet att ge goda resultat för verksamhetens effektivitet och kvalitet. Det är också ett framgångsrikt tillvägagångssätt för att hantera arbetsmarknadens utmaningar och kompetensförsörjningen. Vi är hoppfulla om att det nybildade kommunförbundet kommer att öka det länsöverskridande samarbetet kring rekrytering av olika kompetenser och därigenom kunna generera stordriftsfördelar till medlemmarna.

Kommunen behöver kontinuerligt fortsätta undersöka eventuella samverkansformer inom flertalet verksamhetsområden. För det krävs ett kreativt och proaktivt förhållningssätt. Vi behöver se möjligheterna i vår omgivning när det kommer till utförandet av olika typer av tjänster, uppdrag och verksamheter. Inte minst medför kommunförbundet en framtidstro om ett stärkt samarbete med övriga kommuner i regionen.

Prioriteringar

Barn och utbildning

Målet med skolan är att alla elever ska nå så långt som möjligt utifrån sina egna förutsättningar med ambitionen att samtliga elever i årskurs 6 till 9 når minst kunskapskravet E. En förutsättning för detta är att skolans och förskolans personal har goda arbetsvillkor och tillräckligt antal kollegor för att kunna tillgodose individens behov. Därför tillför vi barn- och utbildningsavdelningen resurser för att kunna prioritera speciallärare och elevassistenter.

Grunden för den likvärdiga skolan läggs redan under förskoleåren. Därför kommer förskolan vara ett prioriterat område för oss med fokus på barngruppernas storlek, personalens villkor samt fortbildning. Investeringar i de lokaler med största behoven kommer prioriteras av oss under mandatperioden.

För att ge alla barn goda förutsättningar måste samhället utjämna skillnader och se till att insatser ges efter individens behov i rätt tid. Här krävs tydliga samverkansinsatser mellan IFO, skolan och hemmet och därför väljer vi att prioritera Ragundatrampolinen och tillför barn- och utbildningsavdelningen resurser för att kunna permanenta projektet.

Under det gångna året har fler behöriga lärare anställts i Ragunda kommun. Det är en positiv utveckling och en utveckling som måste fortsätta. Genom behörig personal kan kvaliteten i skolan höjas och elever kan få det stöd de behöver för att nå de uppsatta målen. Vi ser positivt på ett fortsatt arbete med utbildningsanställningar och ett fortsatt nyttjande av lärarlyftet så fler lärare kan få behörighet i fler ämnen. För att möjliggöra anställningar av behöriga lärare framför obehöriga tillskjuter vi barn- och utbildningsavdelningen extra resurser för att möta de högre kostnaderna för behöriga lärare samt för att kunna möta löneökningar som får genomslag under 2024.

Skolan ska vara en plats där elever får utvecklas i en mängd områden. Därför vill vi värna den avgiftsfria kulturskolan samt investera i inom- och utomhusmiljöer som inspirerar och stimulerar till lärande, lek och rörelse.

Gymnasieskolan i Bispgården måste prioriteras och utvecklas. Inte minst för industrins kompetensförsörjning är skolans utveckling avgörande. Ragunda kommun ska underlätta för skolans utveckling och särskilt arbeta för en fortsättning av det industritekniska programmet. Detta ska ske i samarbete med närliggande kommuner.

Genom satsningar på personal, sociala insatser, den fysiska gestaltningen av inom- och utomhusmiljöer samt avgiftsfri kulturskola vill vi skapa förutsättningar för verksamheten att ge elever adekvata kunskaper för att ta sig vidare i antingen fortsatta studier eller arbete.

Skolutredningen har lämnat sina förslag och en gedigen förankringsprocess ska genomföras innan beslut om strukturförändringar eller förändringar av omfattande karaktär tas.

Stöd och omsorg

Det ska vara tryggt att leva hela sitt liv i Ragunda kommun. Oavsett var i kommunen medborgarna bor ska de känna att samhället finns där när de behöver det. Under 2024 ska en utredning svara på hur vi ska organisera stöd och omsorgsförvaltningen för att fortsatt kunna leverera välfärdstjänster av hög kvalitet i hela Ragunda kommun.

Målet med verksamheten är att tillgodose de behov medborgarna har. För att kunna göra det krävs det att vi lyckas behålla den personal vi i dagsläget har anställda samt attrahera ny arbetskraft. Kommunen har ett stort arbete att göra för att bli en attraktiv arbetsgivare. Ska vi lyckas med detta måste vi se till att de anställda har schyssta villkor, att lönen är rimlig samt att arbetsbelastningen hålls inom rimlighetens ramar. Därför tillskjuter vi stöd- och omsorgsförvaltningen extra medel för att redan under 2024 kunna påbörja arbetet med slopande av delade turer.

Ska vi lyckas med kompetensförsörjningen långsiktigt är det helt avgörande att vi lyckas arbeta på flera fronter samtidigt. Vi ser ett behov av att implementera projekt kring vårdsvenska för att möjliggöra för våra nyanlända att komma in i vårddyrket samt vidareutbilda sig. Vidare krävs också att vi finner nya lösningar lokalt för vidareutbildning av personal då den borgerliga regeringen tyvärr avskaffat äldreomsorgslyftet.

För att ytterligare underlätta arbetet samt förbättra kvaliteten för de människor som är i behov av de välfärdstjänster kommunen tillhandahåller vill vi se ytterligare satsningar på välfärdsteknik och implementeringen av sådan i våra verksamheter.

Med åren kan behov som tidigare inte funnits uppstå. Snön kan kännas tyngre och gräsmattan större. Att bo kvar i sitt hus kan för vissa bli övermäktigt. Då ska samhället finnas där och se till att alternativa boendeformer finns.

Långt ifrån alla som har behov av stöd och omsorg har behov av särskilt boende. Därför vill vi se över möjligheten att, utöver de satellitboenden som finns i Hammarstrand och Bispgården, bygga ett trygghetsboende i Stugun för att kunna erbjuda ytterligare en boendeform för de människor som inte längre vill eller har möjlighet att bo kvar i sitt nuvarande boende.

Föreningsliv och civilsamhälle

Ett starkt och levande civilsamhälle gör Ragunda unikt. Det består av ideella föreningar och stiftelser, folkrörelser och samfund, kooperativ, aktionsgrupper och nätverk. Gemensamt för dessa sammanslutningar är att de har byggts av människor som i fri samverkan vill förverkliga sina idéer, utveckla gemenskapen och tillvarata sina intressen.

Ragundas föreningsliv är starkt och vi vill skapa större möjligheter till utveckling genom ökat föreningsstöd och nya modeller för samverkan mellan föreningar och det offentliga.

Idrottsrörelsen i kommunen är en källa till mycket gott. Det är många som varje vecka ideellt arbetar för att röja och trampa skidspår eller skidbackar, säljer lotter för att få in pengar till klubben, håller i gång rodelbanan eller har en ledarroll i någon av de många föreningarna som finns i kommunen. Allt detta skapar möjligheter för barn och unga att ha en meningsfull fritid och få chansen att utöva en idrott de gillar. Vi vill ytterligare förstärka det goda arbete som sker runt om i kommunen genom att utöka föreningsbidragets totala tilldelning med 300 000 kronor under 2024.

I vår kommun finns det många föreningar som arbetar för att göra sin bygd mer attraktiv. Det är byföreningar, skoterklubbar, företagarföreningar och många andra. Arbetet som görs av dessa är till nytta för hela Ragunda då det gör kommunen mer attraktiv, unik och spännande. Genom samverkan mellan föreningsliv och det offentliga vill vi förstärka arbetet och se till att kommunens olika delar får möjligheter att utvecklas utifrån sina förutsättningar. Detta ska ske

genom exempelvis stöd för olika projekt och uppdrag om intresse finns från de olika föreningarna.

Genom det breda föreningsliv som finns i kommunen skapas utveckling och framtidstro. Med allt från konstföreningar till skidklubbar skapas en meningsfull fritid för kommunens invånare och det är detta som gör Ragunda kommun intressant och skapar förutsättningar för ökad inflyttning. Därför vill vi lyfta fram föreningslivets roll i samhällsutvecklingen och skapa bättre förutsättningar för civilsamhället att utvecklas och engagera fler.

Näringsliv och arbetsmarknad

Att fler arbetar och bidrar i vår kommun är av största vikt. Desto fler vi är som bidrar till det gemensamma desto starkare kan vi bygga välfärden i Ragunda kommun. En egen försörjning är också något som lyfter människor och som skapar framtidstro. Vi vill att alla som kan arbeta också gör det. När den statliga närvaron minskat har AMI blivit en allt viktigare resurs för att ge fler möjligheten att ta sig in på arbetsmarknaden. Här måste rätt prioriteringar göras och strategier tas fram för att se till att fler får en egen försörjning.

En förutsättning för att få fler i arbete är att möjliggöra för näringslivet att utvecklas och finnas kvar i vår kommun. Vi vill skapa möjligheter för fler företag att etablera sig i kommunen och för befintliga företag att utvecklas. Här kan kommunen spela en stor roll och ska arbeta för snabbare, lättförståeliga och förutsägbara tillståndprocesser och myndighetskontakter. En annan viktig pusselbit är att kommunen attraherar nya, stora företag till etablering i vår kommun. Det påbörjade arbetet med ”förenkla helt enkelt” ska under perioden fortsätta, likväl som ett påbörjande av ett proaktivt arbete med uppsökande verksamhet för att hjälpa och stödja enmans och små företag.

Ragunda kommuns styrka ligger i en god energiförsörjning, mark och lediga lokaler som ägs av kommunen och snabbt kan planläggas för näringsverksamhet. Detta vill vi marknadsföra än bättre för att fler företag ska få upp ögonen för vår kommun.

För att företag ska få större chanser att utvecklas i vår kommun är det viktigt att fler människor väljer att bo kvar och flyttar till vår kommun. Med ett ökat kundunderlag förbättras också möjligheterna för företagen och med fler medborgare ökar även möjligheterna till en starkare välfärd. Här ser vi möjligheter att marknadsföra våra expansiva orter än mer samt ställa i ordning redan detaljplanlagda tomter.

Vidare vill vi föra en närmare dialog med Region Jämtland Härjedalen som har en stor del av sina arbetstillfällen inom Östersunds kommungränser. Vi anser att regionen bör omlokalisera jobb till orter utanför Östersund för att på så sätt skapa mer diversifierade arbetsmarknader runt om i regionen.

Näringslivet spelar en nyckelroll i den gröna omställningen. Vindkraft ska kunna uppföras i områden där det ej råder konflikter mot andra riksintressen och där acceptans hos lokalbefolkningen finns. Elintensiva verksamheter, såsom vätgasproduktion, ska snabbt kunna etablera sig i Ragunda kommun.

Klimatomställning

Vi har en skyldighet till kommande generationer att lämna efter oss en bättre värld än den vi tog över. Kommunen ska i sina ställningstaganden och beslut sträva efter social hållbarhet mellan generationer. På samma sätt som vi strävar efter god ekonomisk hushållning där varje generation bär sina kostnader ska vi sträva efter att minska våra klimatavtryck för att inte lämna en klimatskuld till kommande generationer.

Vi vill energieffektivisera kommunens fastigheter för att minska driftkostnader samt minska klimatavtrycket. Energieffektiviseringar ska årligen uppgå till minst 10%.

Utöver en minskad energiförbrukning ska kommunens egna energiproduktion öka med utbyggnad av egen förnyelsebar energi. Kommunen ska under året arbeta fram en strategi för att öka den egna elproduktionen till minst 15% av förbrukningen inom en femårsperiod. Vid om- och nybyggnation ska alltid solceller användas.

Laddinfrastrukturen ska byggas ut. Genom klimatklivet kan medel sökas för investeringar på lokal och regional nivå för att minska koldioxidutsläppen. Laddinfrastruktur för kommunens egna fordonsflotta ska finnas i de orter kommunen har verksamhet. Fordonsflottan ska över tid helt övergå till fordon som släpper ut 0g CO₂/km.

VA, avfall & miljö

De avgiftsfinansierade kollektiven ska fortsatt bära sina egna kostnader. En investeringsplan för VA som sträcker sig över 15 år har tagits fram och för att säkerställa investeringar och förnyelsetakt bedömer organisationen att avgifterna måste höjas.

Ett insamlingssystem för matavfall från hushåll infördes under 2022. Syftet med insamlingen är att förse det kommunägda biogasbolaget med avfall för framställning av biogas. Kommunen är tillsammans med övriga kommuner i länet delägare i bolaget.

Bygg och miljönämnden ska under året fortsätta det förebyggande tillsynsarbetet med fokus på livsmedel, hälsoskydd, avfall och avloppsfrågor.

Infrastruktur

En stabil och tillförlitlig internetuppkoppling är av allra högsta vikt för såväl företag som kommunens medborgare. Därför är det viktigt att fortsätta satsa på att det kommunägda fibernätet når alla delar av kommunen. Med kommunens ekonomiska läge i beaktande måste vi dock konstatera att kommunen inte har råd att bygga ut fibernätet i den takt som tidigare gjorts. Målsättning om när hela kommunen ska vara täckt av fibernät måste skjutas på framtiden och årtal när utbyggnaden ska vara färdigställd får återkomma för diskussion i samband med budgetprocessen för 2025.

Många företag i vår kommun är beroende av en tillförlitlig infrastruktur. Såväl digital som fysisk. Vi ser behovet av säkerhetshöjande åtgärder genom standardförbättringar framför hastighetssänkningar. Riksväg 87 är ett viktigt stråk för pendling och transporter och kan inte negligeras av staten. Vi kommer under mandatperioden arbeta för ökade resurser till de stora vägarna i vår kommun. Vidare vill vi arbeta för att de medel som finns anslagna till det finmaskiga vägnätet kommer vår kommun till del.

Kollektivtrafiken är avgörande för kommunens konkurrenskraft. Det ska vara lätt att transportera sig till och från jobb, utbildning och fritidssysselsättning utan egen bil. För att möjliggöra för fler i vår kommun att välja gymnasiet i Bispgården vill vi arbeta aktivt för att få länstrafiken att sätta in en extra linje, alternativt ändra avgångstider, till Bispgården. Och för att se till att våra barn och ungdomar fortsatt har möjlighet att resa i kommunen och regionen vill vi slå vakt om de avgiftsfria busskortet som vi införde under mandatperioden 2014 till 2018.

Mål barn och utbildning

- Alla elever som lämnar årskurs 1 ska kunna läsa och förstå enklare texter.
- Andelen elever som klarar alla delprov på de nationella ämnesproven i årskurs 9, 6 och 3 ska öka.
- Alla elever ska nå så långt som möjligt utifrån sina egna förutsättningar med ambitionen att samtliga elever i årskurs 6 till 9 ska nå minst kunskapskravet E i samtliga ämnen.
- Elevernas genomsnittliga meritvärde ska höjas.
- Pojkarna ska nå lika bra kunskapsresultat som flickorna.
- Fritidshemmens och skolornas miljö ska inspirera och stimulera till lärande, lek och rörelse.
- Elevernas trivsel och trygghet ska öka mot föregående år.
- Antalet och andelen behöriga lärare ska öka.
- Verksamheten ska arbeta för en ökad jämlikhet mellan skolenheter och elever.
- Frisktalet ska öka mot föregående år med minst 2%.
- Antalet utlånade barnböcker vid kommunens bibliotek ska öka mot föregående år.

Mål stöd och omsorg

- Ett ökat användande av välfärdsteknik ska ske under året
- Genom ökade förebyggande insatser ska antalet medborgare som far illa inom IFO:s område minska mot föregående år.
- Frisktalet ska öka med minst 2%.
- Tryggheten för de äldre som omfattas av förvaltningens verksamhet ska öka mellan åren.
- Andelen anställda som arbetar heltid ska öka mot föregående år.
- De ofrivilliga delade turerna ska upphöra inom en treårsperiod och andelen pass med delade turer ska under perioden minska från år till år.
- Nyckeltal vid särskilt boende fastställs till 0,74.
- Kommunen ska arbeta för att ersätta nyckeltal vid särskilt boende med en modell som utgår från vårdtyngd och behov. Under året ska en plan för övergång från nyckeltal tas fram.

Mål föreningsliv och civilsamhälle

- Projekt och samarbeten mellan kommunen och föreningslivet/civilsamhället ska öka.
- Det generella föreningsbidraget ska öka.
- De stöd till föreningsverksamhet som i dag ligger under samhällsbyggnadsavdelningen ska under året överföras till kommunledningsavdelningen för att en likvärdighet ska finnas i hur vi stöttar föreningarna. (Antas målet justeras budget mellan SBA och KLA)

Mål näringsliv och arbetsmarknad

- Sysselsättningsgraden ska öka.
- Kommunen ska nå en högre placering i svenskt näringslivs ranking av lokalt företagsklimat.
- Fler enmansföretag ska anställa sin första medarbetare.

Mål klimatomställning

- Kommunens fastigheter ska energieffektiviseras. Energieffektiviseringarna ska under året uppgå till minst 10%.
- Den egna energiproduktionen ska på sikt uppgå till minst 15% av den totala egna förbrukningen. Under året ska en strategi för genomförande tas fram.
- Fordonsflottan ska på sikt ställas om till fordon med utsläpp om 0g CO₂/km. Under året ska antalet fordon med utsläpp om 0g CO₂/km öka.

Mål VA, avfall och miljö

- VA-taxan revideras till den av organisationen föreslagna nivån för att garantera förnysetakten i nätet.
- Planerade VA-investeringar för 2024 genomförs enligt plan.
- ”Grön rutt” för insamling av avfall ska under året implementeras.

Mål infrastruktur

- 100% av kommunens invånare ska ha tillgång till fiber i sin närhet eller vara anslutna till fibernätet. Målsättning om när detta ska vara genomfört slopas och återupptas i samband med budgetarbetet för 2025. Under året genomförs inga nya projekt.

Övriga mål

- Frisktalet ska öka med minst 2% inom samtliga förvaltningar mot föregående år.
- Vid varje nyinvestering ska ett särskilt fokus på kultur läggas och minst 1% av investeringskostnaden ska användas till konst eller andra konstnärliga utsmyckningar.
- Antalet resor samt antalet timmar som läggs på resor som kan anstå ska minskas mot föregående år.
- En långsiktig plan arbetas fram för att ge underlag till ett strategiskt arbete för kommunens energibolag (RetAB)
- Kommunen tydliggör i ägardirektiv till RetAB att bolaget framgent ska bygga, drifta och äga förnyelsebar elproduktion.
- Kommunen arbetar för minskat antal tomma lägenheter i Ragunda Bostads bestånd. Antalet ej uthyrda lägenheter minskar jämfört med föregående år.
- Kommunen möjliggör för företag att hyra övernattningslägenheter av Ragunda Bostad.

Budgettabeller

Resultatbudget

RESULTATRÄKNING					
Resultaträkning (mkr)	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens intäkter	114,1	106,8	108,9	111,1	113,3
Verksamhetens kostnader	-481,7	-484,1	-491,9	-505,8	-512,4
Avskrivningar inkl. nedskrivning	-20,3	-21,0	-21,0	-21,0	-21,0
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-387,9	-398,3	-404,0	-415,7	-420,1
Skatteintäkter	249,2	254,5	259,2	277,3	288,4
Generella statsbidrag och utjämning	147,6	150,4	153,6	151,6	152,0
VERKSAMHETENS RESULTAT	8,9	6,6	8,8	13,2	20,3
Finansiella intäkter	0,8	0,3	0,5	0,5	0,5
Finansiella kostnader	-1,5	-6,0	-8,9	-9,5	-9,0
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	8,2	0,9	0,4	4,2	11,8
EXTRAORDINÄRA POSTER	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	8,2	0,9	0,4	4,2	11,8

Driftbudget

DRIFTREDOVISNING 2024–2026					
NÄMND/ STYRELSE	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Politik	4,4	4,3	4,7	4,5	4,6
Kommunlednings-avdelningen	30,9	36,9	36,0	36,5	37,6
Samhällsbyggnads-avdelningen	31,5	29,2	30,2	30,6	31,5
Ragunda bostäder	-0,1	-1,8	-1,6	-1,6	-1,6
Barn- och utbildningsavdelningen	95,5	94,9	101,5	104,0	107,2
Stöd- och omsorgsavdelningen	150,5	155,0	157,2	162,9	160,2
Förbunden	37,7	41,8	42,8	44,3	45,9
Skogsuttag	Belastar KLA	Belastar KLA	-6,0	-4,5	-4,5
Kommunstyrelse	350,4	360,3	364,8	376,7	380,9
Överförmyndar-nämnd	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0
Bygg- och miljönämnd	5,0	5,6	5,8	6,0	6,2
Summa	356,1	366,7	372,0	383,7	388,1
Utbetalda pensioner	11,3	10,5	11,5	11,0	11,0
Avskrivningar	20,3	21,0	21,0	21,0	21,0
Risikostnader	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa överföring till resultaträkning	387,9	398,2	404,0	415,7	420,1

Avvikelse 2024 mot kommundirektörens förslag

Budgetpost	Avvikelse	Kommentar
Politik	0	
Kommunlednings- avdelningen	-2 700 000 <i>-3 000 000</i> <i>+300 000</i>	 Sparbeting motsvarande 4,2 tjänster Ökad tilldelning föreningsbidrag utöver den redan föreslagna ökningen om 300 000 kr
Samhällsbyggnads- avdelningen	-5 600 000 <i>-1 500 000</i> <i>-2 000 000</i> <i>-1 000 000</i> <i>-1 100 000</i>	 Pausad utbyggnad av fibernät och uppsägning av tjänster Återgång till utförande av grönyteskötsel i egen regi Energibesparande åtgärder motsvarande 1 GWh vilket motsvarar en besparing om ca 10% Sparbeting motsvarande 1,6 tjänster
Ragunda bostäder	-1 600 000	Budgetering i nivå med tidigare års antaganden. Budgeteringen förutsätter utökad uthyrning samt snabbare omsättning på lägenheter som sägs upp.
Barn- och utbildningsavdelningen	+2 600 000 <i>+650 000</i> <i>+1 450 000</i> <i>+500 000</i>	 Utökad ram för att hamna närmare det äskande avdelningen hade inför 2023. Finansiering för ytterligare 1 heltidsmentor Finansiering av kulturskolan Grundfinansiering Ragundatrampolin
Stöd- och omsorgsavdelningen	+3 500 000 <i>+4 500 000</i>	 Bibehållande av nyckeltal SÄBO 0,74 i stället för 0,6. På sikt slopas nyckeltal för att ersättas av behovsstyrd bemanningsmodell

	+250 000	Utökad ram för införande av fria arbetskor
	-1 250 000	Minskning av SÄBO-platser för att komma i nivå med det faktiska behovet
Förbunden	0	
Trafik	-1 800 000	Belastar KLA
Skogsdrift	-1 000 000	Utökat uttag 2024, sänkning för 2025 och 2026.
Bygg- och miljönämnden	0	
Utbetalda pensioner	0	
Avskrivningar	0	
Risikkostnader	0	
Summa överföring till resultaträkningen	-7 000 000	Den socialdemokratiska och vänsterpartistiska budgeten är 7 000 000 kronor mindre än kommundirektörens förslag
Skatteintäkter	0	
Generella statsbidrag och utjämning	0	
Årets resultat	+6 000 000	Den socialdemokratiska och vänsterpartistiska budgeten uppvisar ett resultat som är 6 miljoner kronor bättre än kommundirektörens förslag